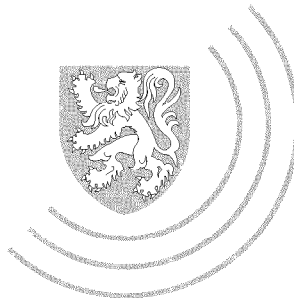

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

8 oktober 1998

ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de overeenkomst tussen het koninkrijk België en het koninkrijk der Nederlanden betreffende het verdedigen van de oevers van de Westerschelde tegen inscharing, ondertekend in Brussel op 6 januari 1993

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Algemene bespreking van deze internationale Overeenkomst

Reeds in 1983, bij het opmaken van de studie omtrent het 48'/43' programma voor de verdieping van de vaarweg in de Westerschelde, stelde de internationaal paritaire Technische Scheldec commissie vast dat sommige oevers van de Westerschelde op Nederlands grondgebied schade opgelopen hadden. Die schade was ontstaan ingevolge de baggerwerken uitgevoerd door België.

Tijdens het bilateraal ministerieel overleg op 18 juli 1984, werd tussen de Nederlandse minister van Verkeer en Waterstaat en de Belgische ministers van Verkeerswezen en van Openbare Werken afgesproken dat een regeling voor deze schade zou uitgewerkt worden.

De vraag naar een Belgische bijdrage voor de kosten van de nieuwe oeververdediging werd door Nederland op een formele wijze gesteld door middel van een brief dd. 12 juli 1985, geadresseerd aan de toenmalige minister van Openbare Werken.

Op 11 oktober 1985 heeft die minister van Openbare Werken, na overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken, volgend antwoord verstrekt :

- België stemt in met onderhandelingen die moeten leiden tot het vaststellen van de tekst van een ontwerpovereenkomst ;
- op basis van de resultaten van deze onderhandelingen zal de Belgische regering zich beraden over de opportuniteit van het ondertekenen van deze overeenkomst ;
- bij het beoordelen van deze opportuniteit, zal rekening gehouden worden met de opgetreden evolutie in verband met de Belgische vragen omtrent de verdieping van de Westerschelde.

Voor België werd als onderhandelaar de toenmalige directeur-generaal van de administratie van de Waterwegen aangesteld en voor Nederland de directeur-generaal van Rijkswaterstaat.

Op 23 maart 1986 bereikten de onderhandelaars overeenstemming over de voornaamste krachtlijnen van de overeenkomst. Deze krachtlijnen werden op 17 april 1986 meegedeeld aan het ministe-

rieel Comité ad hoc "Waterverdragen met Nederland", dat geen bezwaar aantekende.

Daarop werd de ontwerpovereenkomst door beide onderhandelaars geparafeerd als bevestiging van hun onderling akkoord. Het geparafeerde exemplaar werd op 1 oktober 1987 bezorgd aan de toenmalige minister van Buitenlandse Betrekkingen.

In artikel 4 van de wet van 8 augustus 1988 tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen werd het Vlaams Gewest bevoegd gemaakt voor de openbare werken aan de waterwegen en hun aanhorigheden, de zeekering en de dijken. Dit bevoegdheidsdomein werd als punten 2°, 4° en 5° ingelast in artikel 6, § 1, X van die bijzondere wet. Bovendien was het Vlaams Gewest tevens bevoegd geworden voor het beleid inzake milieu en water (artikel 6, § 1, II van dezelfde bijzondere wet).

Het ontwerp van overeenkomst betrof dus een exclusieve aangelegenheid van het Gewest. Op 31 juli 1991 besliste de Vlaamse regering, met eenparigheid, haar goedkeuring te hechten aan het ontwerp van overeenkomst, alsook de toenmalige gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer te machtigen deze overeenkomst te ondertekenen.

Namens België werd de Overeenkomst op 6 januari 1993 echter ondertekend door de nationale, thans federale overheid, namelijk door de toenmalige minister van Buitenlandse Zaken. De ondertekening had immers plaats voor de inwerkingtreding op 18 mei 1993 van de bijzondere wet van 5 mei 1993 betreffende de internationale betrekkingen van de Gemeenschappen en de Gewesten. Op de dag van de ondertekening was uitsluitend de federale overheid bevoegd om internationale overeenkomsten van publiek recht of verdragen te ondertekenen.

Als gevolg van de grondwetsherziening in 1993 die ook de gewesten bevoegd maakte voor het sluiten van verdragen, richtte de Vlaamse regering op 13 december 1995 tot de federale regering het verzoek om aan de Nederlandse overheid te melden dat, in aanvulling van artikel 21 van de Overeenkomst, de verdragstermen die verwijzen naar de Belgische overheid, moeten gelezen worden alsof ze verwijzen naar de Vlaamse overheid.

Deze mededeling gebeurde per diplomatieke nota van 1 april 1996.

De federale overheid stemde er immers mee in dat deze Overeenkomst sinds 18 mei 1993 uitsluitend onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest valt. De werkgroep "gemengde verdragen" bereikte hierover een consensus op 25 maart 1996. Dit voorstel van de werkgroep werd door de leden van de interministeriële Conferentie voor buitenlands beleid aanvaard.

Wat de implementatie van deze Overeenkomst betreft, zijn de beschermende maatregelen ten laste van de Vlaamse begroting reeds getroffen, in uitvoering van artikel 3 van de Overeenkomst en in voortdurend overleg met Nederland. De werken waren dringend wegens de voortdurende inschrijving van de oevers en dus de ononderbroken stijging van de kosten. Bovendien zou een uitstel van Vlaamse zijde een negatieve weerslag gehad hebben op de lopende onderhandelingen met Nederland over andere Schelde-verdragen.

De interne procedures werden gevolgd voor de goedkeuring van de uitgaven door Vlaanderen. Na de principiële goedkeuring van het verdrag door de Vlaamse regering in 1991, werd immers in de begrotingsdecreten een artikel opgenomen dat als volgt luidt: "De minister bevoegd voor de openbare werken wordt ertoe gemachtigd binnen de perken van de begroting het Vlaams aandeel in de herstelling van de oevers van de Westerschelde noodzakelijk door de versnelde inschrijving ingevolge de baggerwerken, aan te rekenen en te vereffenen ten laste van de basisallocatie 54.01, programma 20, organisatieafdeling 64".

Die kosten werden jaarlijks ingeschreven, van 1991 tot en met 1995. De totale kostprijs voor Vlaanderen bedraagt ongeveer 730 miljoen frank.

Ondanks die uitvoering van de Overeenkomst, moet de internationale verdragsprocedure toch nog afgewerkt worden. De Nederlandse overheid heeft immers haar parlementaire procedure in september 1993 via de stilzwijgende goedkeuringswijze afgewerkt. Nederland heeft dit in oktober 1993 aan de federale overheid meegedeeld en blijft aandringen op een formele ratificatie.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 omschrijft de in het verdrag optredende actoren.

Artikel 2 somt de oevers op die worden beschermd tegen inschrijving.

Artikel 3 bepaalt dat de werken zo spoedig mogelijk worden aangevat en dat ze in beginsel vóór 1 januari 1996 voltooid zijn.

Artikel 4 bepaalt dat de Nederlandse minister zorg draagt voor de voorbereiding en de uitvoering van de in artikel 2 bedoelde werken.

Artikel 5 regelt het overleg tussen de hoofdbambtenaar, aangesteld door de Nederlandse minister, en de hoofdbambtenaar, aangesteld door de Vlaamse minister.

Artikel 6 bepaalt dat, in onderlinge overeenstemming tussen de Nederlandse en Vlaamse minister, kan afgeweken worden van de werken aangeduid in artikel 2 en op de bij de Overeenkomst gevoegde kaart.

Artikel 7 schrijft voor dat de leveringen en werken na openbare aanbesteding en in onderlinge overeenstemming tussen Nederlandse en Vlaamse ministers opgedragen worden.

Van de procedure van openbare aanbesteding kan, na overleg tussen de hoofdbambtenaren, afgeweken worden.

Wanneer het bedrag hoger is dan 350.000 Nederlandse gulden, is de instemming van de Nederlandse en Vlaamse ministers vereist.

Artikel 8 bepaalt dat wijzigingen van overeenkomstig artikel 6 goedgekeurde stukken door de Nederlandse hoofdbambtenaar aan de Vlaamse hoofdbambtenaar ter goedkeuring worden voorgelegd.

Wanneer deze wijzigingen meer dan 10 % van de aannemingsom bedraagt, is de goedkeuring van de Nederlandse en Vlaamse ministers vereist.

Artikel 9 geeft aan dat de in artikel 8 beschreven procedure niet dient gevolgd te worden wanneer maatregelen nodig zijn die een spoedeisend karakter hebben.

Een mededeling aan de Vlaamse hoofdbambtenaar volstaat in zulk geval.

Artikel 10 stelt dat de goedkeuring van de door de aannemers opgeleverde werken steeds dient voorafgegaan te worden door overleg tussen de hoofdbambtenaren.

Artikel 11 bepaalt dat Nederland zorg draagt voor het onderhoud en de vernieuwing van de in artikel 2 opgesomde werken.

Artikel 12, lid 1 legt de verdeling van de kosten vast tussen het Vlaamse Gewest en Nederland, verbonden aan het onderhoud en de vernieuwing der werken.

Vlaanderen draagt hiervan 75 % en Nederland 25 %.

Artikel 12, lid 2 somt de kosten op die eveneens begrepen zijn in de onderhouds- en vernieuwingswerken, namelijk

– schadevergoeding die de Nederlandse overheid moet betalen aan derden,

– kosten van adviezen en medewerking van andere dan de Nederlandse Rijksdiensten,

– bijkomende kosten verbonden aan administratie, ontwerpen van plannen en aanbestedingsstukken, enzovoort, gemaakt door de Nederlandse overheid, worden voor de vaststelling aan het Belgisch aandeel, geacht 6 % te bedragen van de kosten van voorbereiding en uitvoering.

Artikel 13 stelt vast dat de bepalingen inzake voorbereiding en uitvoering der werken (artikel 4), de oplevering (artikel 10) en de kostenverdeling (artikel 12) ook van toepassing zijn op de bijkomende werken en voorzieningen en op de bijzondere onderhoudswerkzaamheden en voorzieningen op voorwaarde dat hieromtrent wordt beslist binnen de tien jaar na de eerste oplevering waarvan zij als nakomende werken of als afrondingswerken moeten worden beschouwd.

Artikel 14 vermeldt dat de werken opgeleverd volgens de bepalingen van deze Overeenkomst in geen geval eigendom worden van Vlaanderen.

Artikel 15 bepaalt dat Nederland instaat voor de betalingen van de kosten verbonden aan de voorbereiding en uitvoering van de werken, alsmede van de in artikel 12 opgesomde kosten voor de bijkomende werken en voorzieningen en bijzondere onderhoudswerkzaamheden.

Artikel 16 regelt de betalingsprocedure. De procedure komt erop neer dat Vlaanderen zijn aandeel in de kosten, verhoogd met de kosten bedoeld in artikel 12, derde lid, stort op een rekening van het Nederlands ministerie belast met de zaken van de waterstaat,

opdat Nederland zou kunnen voldoen op het voorgenomen tijdstip van betaling.

Artikel 17 regelt het formuleren van bezwaren tegen betalingen die Nederland wenst uit te voeren. Vlaanderen heeft vier weken tijd om zijn instemming te geven of te weigeren.

Een eventueel bezwaar van Vlaamse zijde betekent niet dat de bedoelde betaling opgeschort wordt. Nederland voert in elk geval de door Rijkswaterstaat noodzakelijk geachte betaling aan aannemer of leverancier uit.

Artikel 18 bepaalt dat Nederland slechts 90 % van het aannemingsbedrag meteen kan uitbetalen en dat de resterende 10 % pas uitbetaald wordt nadat tussen Nederland en Vlaanderen een akkoord bereikt is omtrent de bedragen in de declaraties. Daar waar uit de vorige artikelen blijkt dat eventuele Vlaamse bezwaren tegen bedragen opgenomen in de declaraties geen onmiddellijk effect hoeven te hebben op de uitbetaling aan de aannemer, bepaalt artikel 18 dat Vlaanderen in feite 10 % van het aannemingsbedrag kan inhouden indien het meent dat aan de geformuleerde bezwaren geen voldoende aandacht geschonken werd.

De regeling in artikel 17 en 18 is vooral pragmatisch : enerzijds, zullen meningsverschillen tussen Nederland en Vlaanderen de Nederlandse overheid niet verhinderen haar verplichting tot uitbetaling (artikel 15) na te komen en, anderzijds, vrijwaart Vlaanderen zijn rechten aangezien op deze manier slechts tot 90 % van de aanbestedingssom kan uitbetaald worden.

Artikel 19 stelt dat enkel de Arbitrale Commissie, bedoeld in artikel 42 van het tussen België en Nederland op 13 mei 1963 gesloten verdrag betreffende de verbinding tussen de Schelde en de Rijn, bevoegd is om uitspraak te doen inzake geschillen die zouden rijzen tussen de Vlaamse en de Nederlandse regering in verband met deze Overeenkomst.

Artikel 20 bepaalt dat, behoudens hetgeen in deze Overeenkomst is geregeld, Nederland geen financiële aanspraken jegens Vlaanderen zal doen gelden voor oeververdedigingswerken die noodzakelijk zouden blijken te zijn ten gevolge van baggerwerken vóór 1996.

Artikel 21 regelt de inwerkingtreding van de Overeenkomst.

Advies van de Raad van State

Op 9 juli 1998 heeft de Raad van State zijn advies nr. L.27.683/1 over het voorontwerp van decreet uitgebracht. Het advies bevat geen opmerkingen.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie*

Luc VAN DEN BRANDE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer
en Ruimtelijke Ordening,*

Steve STEVAERT

*De Vlaamse minister van Leefmilieu
en Tewerkstelling,*

Theo KELCHTERMANS

*De Vlaamse minister van Financiën, Begroting
en Gezondheidsbeleid,*

Wivina DEMEESTER-DE MEYER

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting,*

Leo PEETERS

*De Vlaamse minister van Onderwijs
en Ambtenarenzaken*

Eddy BALDEWIJNS

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS

*De Vlaamse minister van Economie, KMO,
Landbouw en Media,*

Eric VAN ROMPUY

*De Vlaamse minister van Brusselse Aangelegenheden
en Gelijkekansenbeleid,*

Brigitte GROUWELS

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende het verdedigen van de oevers van de Westerschelde tegen inscharing, ondertekend in Brussel op 6 januari 1993

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen het koninkrijk België en het koninkrijk der Nederlanden betreffende het verdedigen van de oevers van de Westerschelde tegen inscharing, ondertekend in Brussel op 6 januari 1993, zal volkomen uitwerking hebben.

Brussel,

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie*

LUC VAN DEN BRANDE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken*

LUC VAN DEN BOSSCHE

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling,

Theo KELCHTERMANS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid,

Wivina DEMEESTER-DE MEYER

De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting,

Leo PEETERS

De Vlaamse minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening,

Eddy BALDEWIJNS

De Vlaamse minister van Cultuur, Gezin en Welzijn,

Luc MARTENS

De Vlaamse minister van Economie, KMO, Landbouw en Media,

Eric VAN ROMPUY

De Vlaamse minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid,

Brigitte GROUWENS

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op het gezamenlijk voorstel van de leden van de Vlaamse regering ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

De overeenkomst tussen het koninkrijk België en het koninkrijk der Nederlanden betreffende het verdedigen van de oevers van de Westerschelde tegen inscharing, ondertekend in Brussel op 6 januari 1993, zal volkomen uitwerking hebben.

Brussel, 29 september 1998.

*De minister-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie*

Luc VAN DEN BRANDE

*De minister vice-president van de Vlaamse regering,
Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer
en Ruimtelijke Ordening,*

Steve STEVAERT

*De Vlaamse minister van Leefmilieu
en Tewerkstelling,*

Theo KELCHTERMANS

*De Vlaamse minister van Financiën, Begroting
en Gezondheidsbeleid,*

Wivina DEMEESTER-DE MEYER

*De Vlaamse minister van Binnenlandse
Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting,*

Leo PEETERS

*De Vlaamse minister van Onderwijs
en Ambtenarenzaken,*

Eddy BALDEWIJNS

*De Vlaamse minister van Cultuur,
Gezin en Welzijn,*

Luc MARTENS

*De Vlaamse minister van Economie, KMO,
Landbouw en Media,*

Eric VAN ROMPUY

*De Vlaamse minister van Brusselse
Aangelegenheden en Gelijkekansenbeleid,*

Brigitte GROUWELS